ئاشی نەزان خوا دەیگێڕێت … عیماد عەلی

ئەوەی هەمووان دەیزانن، نەك لەم زەمانی کۆرۆنادا بەڵکو لەرۆژانی ئاساییشدا وەزعی ئابووری کوردستان و نرخی شتومەك لەسەر قەزا و قەدەر و مەبەست و ئارەزوو و هەوەسی خاوەن بەرژەوەندی و دەسترۆیشتوان وەستاوە نەك دەرخستن و خستنەبازاری شتومەك و خواستن و داخوازی کە بناغەی ئابووری بەناو ئازادی دونیای سەرمایەداری پێك دێنێت.

جگە لەوەی لە رووی کۆمەڵایەتی و سیاسیەوە زۆر شتی نەزانراو دەردەکەوێت، لە رووی ئابووریشەوە ئەم سەردەمی کۆرۆنایە زۆر شتی واقعی و بە بڕاوەیی بۆ هەمولایەکی روون کردەوە. ئەوەی شەو و رۆژ قۆرخکارانی کوردستان باسیان دەکرد و دەیانناڵاند کە لە هەموو شوێنێکی دونیا و لەهەر سیستمێکدا بێت نرخ لەسەر بڕی خەرجکراو و رادەی داواکاری هەر دەرخستەیەك بەقەد خواستن و پێویستی و زەرورەتبونی وەستاوە و جوڵان بەنرخەکە دەکەن. بۆیە نمونەی فرۆشتنی نەوتی جیهانیان دەهینایەوە و هەروەك سەرجەم کاڵاکانی تریان بەوە دەبەستەوە بۆ هەروڵاتێك بڕبڕەی پشتی ئابووریەکەی داهاتی نەوت بێت. هەروەها نرخی دراو و هەر کاڵایەك بە بەراودر بە نرخی نەوت لەجیهان لە لایەکەوە و، بە پێی پێویستی شتومەکەکە لە شوێنێکەوە بۆ ئەویتر دەگۆڕێت و لەلایەکی ترەوە ژیان و گوزەرانی خەڵك وپێویستیەکان هاوکێشەیەکی پێکەوەبەستراون و چەند داواکاری لەسەر هەر شتێك زۆر بێت ئەگەر بەردەست نەبێت نرخی زیاتر دەبێت(لەم بارەش چەندین جار زیادو کەمی کاڵایان بەدەستی خۆیان گۆڕی) ئەمە ئەگەر قۆرخکاریش وەلاونێین.

هەر لەکوردستانی لەمەڕ خۆمان لەبەر چەندین هۆکار ئەو یاسایە ناخوات :

- سیاسیەکان هەمان ئەوکەسانەن کە بازرگانی دەکەن یان حزبەکانن یان ئەوکەسانەن کە ژێردەستە و شێخی دەرباری ئەوانن و بازاریان کۆنترۆڵ کردووە وتەنانەت دەرخستە و داواکاری خەڵکیشیان بە پروپاگەندە و لەگێشەی سودی خۆیان تێکداوە و بە میزاجی خۆیان بەڕێوەیدەبەن نەك بە پێی پێویستی خەڵك و مامەڵەی سروشتی بازار.
- راگەیاندنیان کۆنترۆڵ کردووە و، ئەمەش وادەکات بە هەر

پروپاگەندەیەك لە هەر لایەنێك بیەوێت کاڵایەکی خەرج بێت، لە دەزگایەکی راگەیاندنەوە بازار دەوروژێت و هەرچی کاڵای بەسەرچوش بێت لەکۆگاکان بەتاڵی دەکەن و نایهێڵن و لەوێشدا هیچ دەزگایەکی راگەیاندن نیە بەرپەرچیان بداتەوە و تەنانەت وەکو جیهانی سەرمایەداری ململانێ دروست بکات و بتوانێت بەدرۆیان بخاتەوە و، ئەو راگەیاندنانەی خۆیان بەسەربەخۆش لەقەڵەم دەدەن یان حزبەکانی لەپشتیانن یان خاوەنەکانیان خەڵکی سەرمایەدار و بازرگان کە ئەویش لەم بوارە قازانجی باش دکات و مەعقول نیە دەست بە قازانجی خۆیەوە بنێت و، لەمبارەوە فزەیان لێوەنایەت.

- کۆنترۆڵی هاوردەکردنی دەرەکی بە رەهایی لەدەست حزبدایە و بەهەر شێوەیەك بێت ئەویش بۆ بژێوی ژیانی لەشکری کادرەکانی یاری بە بازار و دەرخستە وداخوازی دەکات.

باشترین بەڵگە بۆ ئەوەی بیسەلمێنێن کە بازار بەپێی دەرخستە وداخوازی نیە و بەدەستی ئەم چاوچنۆك و قۆرخکار و مافیا و گەندەڵانەیە، ئەوەش ئەگەر تەنها چاو لەم ماوەیەی کۆرۆنا بکەیت کە داخوازی لەسەر بەنزین تا سێ لەسەر چواری ئەوسای ژیانی خەڵك کەم بۆتەوە و بەهەمان شێوە هاوردە دەکرێت و بۆی دەرخستنی لە سەدا هەشت سەد زیادی کردووە کەچی نرخی وەکو خۆی بۆ هیچ گۆڕانکاریەك تەنانەت بە فلسیك کەمی نەکردووە، بەڵام پێشتر و بەبریاری حکومەتی و لە کاتێکدا کە داخوازی لەسەر زۆریش بوو نرخەکەیان کەم کردەوە، بە پێچەوانەی هەموو یاسایەکی ئابووری لەهەر سیستەمێکدا بێت بە سەرمایەداری و سۆشیالیستی و سۆشیال دیموکرات و لیبراڵیشتەوە.

بۆیە چۆن سیاسەتی بەڕێوەبردنی ئەم هەرێم و گەلە بەدبەختە لەسەر قەزا و قەدەر و میزاج و بۆچون و برەژەوەندی کۆمەڵێك بنەماڵە و دەستڕۆیشو بەرێوە دەچێت ئاوها وەکو بوارێکی هاوپوەست بەسیاسەتەوە ئابوریەکەش بەمان رێڕەو و بە شێوەیەك تێکدراوە کە کەس ناتوانێت پێشبینی وخەمڵاندن بۆ هیچ شتێك بکات، بۆیە بۆمان هەیە بڵێین؛ لە کوردستانەکەی لەمەڕ خۆمان، ئاشی نەزان خوا دەیگێڕێت.